

**UCHWAŁA NR XLIV/631/2014
RADY MIASTA RACIBÓRZ**

z dnia 29 października 2014 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na rok 2015**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2013r. poz. 594 z późn. zm.) oraz art. 4¹ ust.1 i art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2012r. poz. 1356 z późn. zm.).

**Rada Miasta Racibórz
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2015, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Racibórz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Tadeusz Wojnar

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek kształtowania polityki społecznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi.

Jednym z podstawowych zadań samorządu w tym zakresie jest tworzenie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Cele i zadania programu uwzględniają podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia spożywania napojów alkoholowych, inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów. Wyznaczają również zadania w zakresie zapobiegania negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwania a także wspierają działalność w tym zakresie instytucji i organizacji społecznych.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2015

I. Podstawa prawna

Podstawą prawną określającą zadania gminy w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych jest Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2012r. poz. 1356 z późn. zm.), zwana dalej ustawą.

II. Kierunki polityki państwa wobec alkoholu

1. Ustawa określa kierunki polityki państwa wobec alkoholu i zgodnie z jej zapisami realizacja działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin, a zadania te w szczególności obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ (reklama i promocja napojów alkoholowych) i art. 15 (m.in. zakaz sprzedaży napojów alkoholowych osobom poniżej 18 roku życia) ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
 - 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów i klubów integracji społecznej.
2. Zgodnie z ustawą organy władzy samorządu terytorialnego są zobowiązane do corocznego tworzenia planu działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. w postaci tzw. gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
 3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zwany dalej Programem określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i adresowany jest do wszystkich grup społecznych w jakikolwiek sposób związanych z chorobą alkoholową, bądź zagrożonych prawdopodobieństwem jej wystąpienia.
 4. Program jest spójny z zapisami lokalnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

III. Cele powiązane ze strategią rozwiązywania problemów społecznych Miasta Racibórz na lata 2007 – 2020

1. Cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2015 są zgodne z niżej wymienionymi celami strategii rozwiązywania problemów społecznych Miasta Racibórz na lata 2007-2020:
 - 1) C₅ – Dobry stan zdrowia mieszkańców:
C₅^{*} K₁^{*} – PROMOCJA ZDROWIA I PROFILAKTYKA
C₅ K₂ – PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ
 - 2) C₇ - Bogata oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna:
C₇ K₁ – PROPAGOWANIE MODELU AKTYWNEGO SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO
 - 3) C₉ – Wysokie poczucie bezpieczeństwa mieszkańców:
C₉ K₁ – PRZECIWDZIAŁANIE ZAGROŻENIEM I PATOLOGIOM SPOŁECZNYM

* C - cel

* K - kierunek

4) C10 – Społeczeństwo obywatelskie:

C₁₀ K₁ – WSPIERANIE DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

2. Celem strategicznym Programu w 2015 roku jest ograniczenie na terenie Gminy Racibórz występowania negatywnych zjawisk będących konsekwencją nadużywania alkoholu.

3. Celami szczegółowymi Programu są:

- 1) zwiększenie oferty pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, członków ich rodzin oraz osób dotkniętych przemocą domową;
- 2) poprawa sytuacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) ograniczenie skali występowania ryzykownych zachowań u dzieci i młodzieży poprzez realizację działań profilaktycznych;
- 4) poszerzanie oferty pomocowej poprzez wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych działających na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi i przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 5) zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat ryzyka zażywania środków psychoaktywnych poprzez edukację publiczną;
- 6) podniesienie poziomu wiedzy z zakresu prawa dotyczącego reklamy, handlu i spożywania alkoholu poprzez interwencje Straży Miejskiej lub Policji;
- 7) podnoszenie kompetencji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorów Sądu Rejonowego, pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej, dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji, członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz innych osób w zakresie oddziaływań profilaktycznych i znajomości obowiązujących przepisów prawa poprzez organizację szkoleń, konferencji.

IV. Ramowy plan realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2015

Lp.	Cele szczegółowe	Zadania
1.	Zwiększenie oferty pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, członków ich rodzin oraz osób dotkniętych przemocą domową	1) zakup usług w zakresie realizacji ponadstandardowych programów profilaktycznych świadczonych przez NZOZ „Centrum Zdrowia” w ramach którego mieści się Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu;

		2) finansowanie udziału w konferencjach, szkoleniach i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji osób pracujących na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin w Gminie Racibórz; 3) finansowanie lub dofinansowanie lokalnych punktów konsultacyjnych, w tym Miejskiego Centrum Profilaktyki „Drogowskaz”; 4) wspieranie działalności grup samopomocowych; 5) dofinansowanie prowadzenia działań terapeutycznych dla osób uzależnionych i nadużywających alkoholu dowożonych z terenu Raciborza do Izby Wyrzeźwień; 6) opłacanie kosztów powołania biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
2.	Poprawa sytuacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej	1) dofinansowanie programów pomocowych dla osób bezdomnych; 2) finansowanie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; 3) koordynowanie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy, poprzez współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym, Komendą Powiatową Policji, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, szkołami oraz organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi realizującymi programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym wspieranie procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie „Niebieskiej Karty”; 4) prowadzenie Miejskiego Centrum Profilaktyki „Drogowskaz”, w tym finansowanie wynagrodzenia osób udzielających poradnictwa, zakup niezbędnego wyposażenia, szkolenia podnoszące kwalifikacje osób zatrudnionych w MCP na umowy – zlecenia; 5) dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem uzależnienia; 6) opracowywanie zakup publikacji na temat alkoholizmu i zjawiska przemocy w rodzinie, oraz upowszechnianie materiałów zawierających informacje o zadaniach i kompetencjach podmiotów świadczących pomoc w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi

		i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3.	Ograniczenie skali występowania ryzykownych zachowań u dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozaszkolnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych	1) realizacja programów profilaktycznych w szkołach i innych placówkach oświatowych; 2) realizacja programów na rzecz młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym /np. trener środowiskowy/; 3) wspieranie młodzieżowych liderów oraz środowisk zaangażowanych w promowanie zdrowego stylu życia i abstynencji; 4) organizacja i dofinansowanie/finansowanie zajęć dla rodziców dzieci uczęszczających do placówek opiekuńczo – wychowawczych mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych, w tym organizacja warsztatów umiejętności rodzicielskich przygotowujące rodziców do wychowania dzieci bez przemocy; 5) propagowanie zdrowego, alternatywnego sposobu spędzania czasu wolnego poprzez dofinansowanie zajęć pozalekcyjnych zwłaszcza o charakterze sportowo – rekreacyjnym (w tym celu współfinansowanie lub finansowanie zakupu sprzętu sportowego, urządzeń sportowych i rekreacyjnych); 6) dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach z elementami opiekuńczo – wychowawczymi i socjoterapeutycznymi; 7) dofinansowanie programów profilaktycznych z elementami opiekuńczo – wychowawczymi; 8) organizacja wypoczynku letniego i zimowego z programami terapeutycznymi z elementami profilaktycznymi dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Racibórz.
4.	Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat ryzyka zażywania środków psychoaktywnych poprzez edukację publiczną;	1) prowadzenie lokalnych akcji profilaktycznych i włączanie się w realizację ogólnopolskich kampanii edukacyjnych; 2) organizacja konferencji z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie; 3) współpraca z lokalnymi mediami w zakresie działalności edukacyjno – informacyjnej; 4) prowadzenie szkoleń dla kandydatów na kierowców

		w szkołach nauki jazdy w ramach zapobiegania nietrzeźwości na drogach.
5.	Podniesienie stanu wiedzy z zakresu prawa dotyczącego reklamy, handlu i spożywania alkoholu poprzez interwencje Straży Miejskiej czy Policji.	1) podejmowanie interwencji i prowadzenie, przez Straż Miejską i Policję prewencyjnych kontroli pod kontem spożywania alkoholu, w miejscach gdzie jest to zabronione oraz wypełniania przez sprzedawców obowiązków nałożonych na nich przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
6.	Poszerzanie wachlarzu oferty pomocowej poprzez wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych działających na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	1) współpraca z instytucjami rządowymi poprzez informowanie o podjętych działaniach oraz ich efektach w ramach realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania niepożądanym zjawiskom społecznym; 2) współpraca ze stowarzyszeniami i innymi podmiotami realizującymi program o charakterze profesjonalnym: a) wspieranie finansowe i organizacyjne instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych realizujących zadania statutowe związane z profilaktyką alkoholową czy przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, b) współpraca i wspieranie ruchów samopomocowych, c) udzielanie rekomendacji; 3) współpraca z innymi organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności z: Sądem Rejonowym w Raciborzu, Komendą Powiatową Policji w Raciborzu, Strażą Miejską w Raciborzu, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Raciborzu, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Raciborzu.

V. Podmiot koordynujący i realizatorzy Programu

1. Realizacja Programu jest koordynowana przez Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Racibórz.
2. Zadania Programu realizowane są poprzez:
 - 1) pracowników Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta Racibórz oraz innych wydziałów Urzędu Miasta Racibórz dysponujących środkami finansowymi w ramach Programu;
 - 2) zlecenie zadań placówkom oświatowym – w drodze zmiany dysponenta środków budżetowych;
 - 3) zakupy i zlecenia zewnętrzne:
 - a) poprzez konkurs ofert na realizację zadania publicznego,
 - b) poprzez zamówienia publiczne,
 - c) poprzez umowy zlecenia,
 - d) bez stosowania ustawy prawo zamówień publicznych.
3. W realizacji zadań Programu pracownicy Wydziału Spraw Społecznych współpracują z:
 - 1) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Raciborzu;
 - 2) Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
 - 3) Miejskim Centrum Profilaktyki „Drogowskaz” w Raciborzu;
 - 4) Poradnią Profilaktyki Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Raciborzu;
 - 5) Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Raciborzu;
 - 6) Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Raciborzu;
 - 7) Sądem Rejonowym w Raciborzu;
 - 8) Komendą Powiatową Policji w Raciborzu;
 - 9) Strażą Miejską w Raciborzu;
 - 10) placówkami oświatowymi;
 - 11) Izbą Wyrzeźwień w Bytomiu;
 - 12) organizacjami pozarządowymi i kościelnymi.

VI. Działalność oraz zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji

Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA)

1. W ramach realizacji zadań własnych gminy wynikających z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Prezydent Miasta Racibórz zarządzeniem powołuje Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Zadaniemi Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są:
 - 1) inicjowanie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych , narkotykowych oraz na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
 - 2) opiniowanie :
 - a) projektu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
 - b) projektów uchwał dotyczących limitu punktów sprzedaży oraz usytuowania na terenie miasta Racibórz punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
 - 3) wydawanie, w drodze postanowienia, opinii w sprawie sprzedaży lub podawania napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z Uchwałą nr VIII/89/2003 Rady Miasta Racibórz z dnia 14 maja 2003r. w sprawie zasad usytuowania na terenie miasta Racibórz miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych z późn. zm. oraz opinii w sprawie zachowania ustalonej liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz w miejscu sprzedaży zgodnie z Uchwałą nr XXVII/393/2008 Rady Miasta Racibórz z dnia 30.12.2008r.;
 - 4) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego wobec osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny;
 - 5) prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych.
3. Ustala się następujące zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Raciborzu:

- 1) za udział w zespołach prowadzących rozmowy motywacyjno – interwencyjne członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 140,00 złotych brutto;
- 2) za udział w posiedzeniach plenarnych członkowie Komisji otrzymują wynagrodzenie w wysokości 40,00 złotych brutto;
- 3) członkowie Komisji będących pracownikami Urzędu Miasta Racibórz nie otrzymują wynagrodzenia, o którym mowa w pkt. 1 i 2 o ile posiedzenie Komisji odbywa się w godzinach pracy Urzędu Miasta Racibórz.

VII. Harmonogram realizacji Programu, źródła finansowania

Program realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych planowanych w budżecie Miasta Racibórz na rok 2015, stanowiących dochody z tytułu wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

VIII. Sprawozdawczość

Sprawozdanie finansowo - merytoryczne z realizacji Programu będzie integralną częścią rocznego sprawozdania budżetowego.